మద్రాసు క్రైస్తవ కళాశాల

(స్వయం ప్రతిపత్తి)

తెలుగుశాఖ (స్థాపితం - 1887)

తాంబరం, చెన్నై - 600 059, తమిళనాడు.

Madras Christian College

Department of Telugu

భావవీణ ప్రత్యేక సంచిక

Journal of Telugu Literary, Culture & Language Studies

Vol. 16 - Issue. 01 - Spl. Edition - September 2019 - ISSN No. : 2456-4702

జాతీయ సదస్సు - 2019

తెలుగులో గిరిజన సంస్కృతి - సాహిత్యం

సదస్సు సంచాలకులు :

డా॥ శ్రీపురం యజ్ఞ శేఖర్

శాఖాధ్యక్షులు, తెలుగు విభాగం,

మద్రాసు క్రైస్తవ కళాశాల, తాంబరం, చెన్నై - 600 059.

భావవీణ ప్రత్యేక సంచిక - సెప్టెంబర్ 2019
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
BHAVAVEENA SPECIAL EDITION
UGC Approved Journal No. 42500

గిరిజనులు - పండుగలు

- డా॥. లేబాకు విజయకృష్ణారెడ్డి (ఎల్వీకె), డిప్యూటీ డైరెక్టర్, విద్యార్థి సేవా విభాగం,
డా॥ బి.ఆర్. అంబేడ్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్, తెలంగాణ.

విభిన్న ఆచారాలు, కట్టుబాట్ల కలబోత మన దేశం. మన పంగులు భారతీయ సంస్కృతికి ప్రతిబింబాలు. తరతరాల నుంచి ఆచరిస్తూ వస్తున్న ప్రతి పండుగకు ఒక ప్రత్యేకత, ఒక పరమార్థం ఉన్నాయి. భారతీయ సంస్కృతిలో సంప్రదాయాలు, ఆచారాలను దూరం కానీ కుండా కొనసాగించడంలో పండగలది ప్రధాన భూమిక అని చెప్పవచ్చు. మనిషిలోని ఆధ్యాత్మిక చింతనకు, ఆనం దోత్సహాలకు పండుగలు వేదికలుగా నిలుస్తున్నాయనేది అక్షరసత్యం. పండుగలు ప్రతి మనిషిలో, కుటుంబంలో, గ్రామంలో నూతనోత్సాహాన్ని కలిగిస్తాయి. రోజువారీ కార్యక్రమాలకు భిన్నంగా పండుగరోజుల్ని గడపడం వల్ల మనిషిలో రెట్టింపు శక్తి చేరుతుంది. పండుగలు పురాణేతిహాసాలకు సంబంధించినవి, ఋతువులను బట్టి చేసుకునేవి, మత, వర్గ సంబంధాలతో ఆచరించేవి ఉంటాయి. సామాజిక జీవన విధానం నుంచి వచ్చిన పండుగలు కూడా ఉంటాయి.

భారతదేశంలో కుల, మతపరమైన ఆచార సంప్ర దాయాల వల్ల జీవం పోసుకున్న పండుగలు తరతరాల నుంచి కొనసాగుతున్నాయి. ఇతరులతో పోల్చుకుంటే గిరిజన జీవితాలలో పండుగ సందర్భాలు అనేవి ఒక అపూర్వ ఘట్టాలుగా అభివర్ణించవచ్చు. పండుగల నేపథ్యంలోనే గిరిజన ఆచార సంప్రదాయాలు నేటి నాగరికులను ఆకట్టుకోవడమే కాకుండా అబ్బుర పరుస్తు న్నాయి. గిరిజనుల్లో ప్రతి తెగ తమకంటూ కొన్ని పండుగ లను ఏర్పరచుకొని తరతరాల నుంచి ఆచరిస్తూ సంప్ర దాయాల్ని కాపాడుకుంటూ వస్తున్నాయి.

కాయకష్టం చేసుకుని జీవించడం గిరిజనుల విధానం. తమ మనుగడ కోసం గిరిజనులు నిత్యపోరాటం సాగిస్తుం టారు. భిన్నమైన సంస్కృతి సంప్రదాయాలు గిరిజనుల సొంతం. బతకుపోరులోనిత్యం సమస్యలతో పోరాడే మనిషి పదుగురితో కలిసి ఆనందాన్ని పంచుకునేందుకు పండుగలు దోహదం చేస్తాయి. నాగరికతకు దూరంగా ఉండే గిరిజనులు పండుగలు నిర్వహించడంలో ఓ విభిన్న శైలిని అనుసరిస్తారు. వీరు చేసే ప్రతి పండుగ లోనూ ప్రకృతి ధర్మం ఇమిడి ఉంటుంది. ప్రకృతిలో వచ్చే మార్పులకు అనుగుణంగా ప్రతినెల ఏదో ఒక రూపంలో పండుగలు చేసుకుంటారు. చెట్లు, కొండలూ, గుట్టలు, ఏర్లు, వంకలు, వాగుల్ని గిరిజనులు దేవుళ్ళుగా పూజిస్తారు. అంటే ప్రకృతిని ఆరాధించే సంస్కృతి వారిలో ఉందని చెప్పవచ్చు.

పౌరాణిక రోజుల్లోకి వెళితే తొలకరి పడగానే పంటలు వేసేందుకు తొలుత భూమిని రాజులే దున్నేవారు. అది ఒక ఉత్సవంలా జరిగేది. ఇప్పటికీ గ్రామాల్లో విత్తనాలు వేసే సమయంలో పూజ చేస్తారు. వరినారు సిద్ధం చేసే సమయంలో రైతులు పూజ చేసి పని మొదలుపెడతారు. పంట దిగుబడిలోని కొంత భాగంతో ప్రసాదం చేసి దేవునికి నైవేద్యంగా పెట్టే సాంప్రదాయం గ్రామాల్లో ఇప్పటికీ కనిపిస్తుంది. కాలంతోపాటు మార్పు, వ్యవ సాయంలో యంత్రాల వినియోగం పెరగడంతో పూర్వపు ఒరవడిలో మార్పు కనిపిస్తోంది. కానీ గిరిజన గూడేల్లో సాంప్రదాయాలు ఇంకా కొనసాగుతున్నాయి. తమ సంస్కృతిని కాపాడుకుంటూ భవిష్యత్తరాలకు అందిం చాలనే గాఢమైన భావన గిరిజనుల్లో ఎక్కువగా ఉంది. అందులో భాగంగానే ప్రాచీనకాలం నుంచి సాంప్ర దాయంగా వస్తున్న తమ పండుగల్ని గిరిజనులు ఇప్పటికీ క్రమం తప్పకుండా జరుపుతున్నారు. తమ జీవన

65

EMPOWERING DISTANCE LEARNERS ISSUES AND CHALLENGES

VOLUME-I

Editors

G.Pushpa Chakrapani
K. Murali Manohar

Dr.B.R.AMBEDKAR OPEN UNIVERSITY,
HYDERABAD, TELANGANA STATE

17. Strategies of IGNOU Regional Centre- Hyderab reaching to the Unreached Regions of Telangan — 8
Dr. Raju Bolla

18. ODL - Academic Support through E-Media (An Empirical Study on Dr. BRAOU) — 271
Dr.L.Vijaya Krishna Reddy

19. Significance of MOOCs for Learning — 286
Dr.V.Madhavi

20. Online Distance Education in Telangana Agriculture : Ways and Means — 293
P. Prashanth, V. Laxminarayanamma,&R. Sudhakar Reddy

21. National and International Policies towards ODL Promotion – Collaboration and Networking — 307
Mallesh Methari

22. Transforming Traditional Learning Behaviour of the Student in to Distance Education Learning Challenges and Experiences — 318
Dr. Pucha Rama Murthy

23. Assessment of Performance of On-Campus Activities in ODL: A Case Study of 'Institution-Learner' Interaction and its Impact — 334
Dr.A.Rama Devi

24. Collaborative learning as a Pedagogical tool for teaching-learning English using Information and Communication Technology in Open and Distance Education — 347
Dr.Vijayasri

ODL - Academic Support through E-Media
(An Empirical Study on Dr. BRAOU)

Dr.L.Vijaya Krishna Reddy

Abstract

Dr. B.R. Ambedkar Open University, the first of its kind in India, has been providing Higher Educational opportunities effectively to the deprived sections of society with the slogan "Education for All". The University is adopting Multimedia approach since its inception. The academic (learning) support is offered through Print Materials, Radio lessons, Tele-lessons, Tele-conferencing and contact-cum-counseling classes apart from Audio, Video cassettes, laboratory and library facilities at study centres.

Dr. B.R. Ambedkar Open University right from its beginning has been is broadcasting Radio lessons. Further, Audio and Video cassettes were kept at the disposal of the students at the Study Centres. From 1999 onwards, telecasting lessons through D.D-8 (Saptagiri) and Gyana Dharsan was started. The University sends information to all the students about its activities through different media.

Every year about one lakh booklets pertaining to the schedules of Radio and T.V lessons are printed and sent to the Study Centres, spread all over the states of Telangana and Andhra Pradesh so as to distribute them to the students. The Audio-Visual Production and Research Centre (AVP & RC) gives SMS to the students concerned about the Teleconferencing well in advance. In this context, this paper focuses on the reach of the E-Media to the students of Dr. B.R.A.O.U. and usage by them. In order to get feedback from the students, a survey has been conducted to analyse the reach and utility. It helps the University at this juncture, when it is looking forward to contemplating a new initiative to webcasting its courses as a part of its mandate to reach the unreached, to use the media effectively.

Introduction: The Government of Andhra Pradesh, after realising the need and importance of an alternative system of

79

తెలుగు

వైజ్ఞానిక త్రైమాసిక పత్రిక

TELUGU QUARTERLY JOURNAL

సంపుటి : 47 జనవరి - మార్చి 2020 సంచిక : 1

తెలుగు అకాడమి
హైదరాబాదు

సంపుటి : 47 'తెలుగు' జనవరి - మార్చి, 2020 సంచిక : 1

ఈ సంచికలో .....

1. కథానిక అధ్యయన పద్ధతి — 1 - 6
   డా. సిహెచ్. లక్ష్మణ చక్రవర్తి

2. ప్రాచీన తెలుగు సాహిత్యం - గురుశిష్యప్రసక్తి — 7 - 15
   అట్టెం దత్తయ్య

3. మహాభారతంలోని ధౌమ్యనీతి : నాడు - నేడు — 16 -24
   డా. ఎల్. విజయకృష్ణారెడ్డి

4. నల్లగొండజిల్లా - పద్యకవిత — 25 - 37
   టంగుటూరి సైదులు

5. గుంటూరు శేషేంద్రశర్మ జీవితం - సాహిత్యం — 38 - 42
   రంగు శ్రీకాంత్ గౌడ్

6. తెలంగాణ కథల పొదరిల్లు - గూడూరి — 43 - 46
   డా. ఎన్. మృదుల

7. బి.ఎస్. రాములు గారి కథా ప్రయాణం — 47 - 51
   డా. ఎం. దేవేంద్ర

8. తెలుగు సాహిత్య చరిత్రల పునర్నిర్మాణ అవశ్యకత — 52 - 56
   డా. కసప నరేందర్

9. సి.నా.రె. రచనల్లో మానవతాసూత్రం — 57 - 63
   డా. కొప్పు సుభాష్ చంద్రబోస్

మహాభారతంలోని ధౌమ్యనీతి : నాడు - నేడు

డా. ఎల్. విజయకృష్ణారెడ్డి

పంచమవేదంగా ప్రఖ్యాతి గాంచిన మహాభారతం సర్వకాల సర్వావస్థలకు అన్వయించుకోదగిన కావ్యం. నేటికీ ప్రతి కుటుంబానికి, ప్రతి వ్యక్తికీ అనుసరణీయం, ఆచరణీయం. ప్రతి వ్యక్తి పాటించాల్సిన ధర్మాలు కలిగి మానసిక వికాసం నుంచి మానవ జీవితానికి అన్వయించుకోదగ్గ అన్ని విషయాలు ఈ గ్రంథంలో ఉన్నాయని చెప్పడం ఏ మాత్రం అతిశయోక్తికాదు. అందుకే మహాభారతం భారతీయ విజ్ఞాన సర్వస్వం. తరతరాలకు ఆచరణ సాధ్యమైన, ఆచరించాల్సిన అంశాలు ఇమిడి ఉన్న ఉత్కృష్టగ్రంథం.

మహారాజులుగా అన్ని సుఖాలు, సౌఖ్యాలు అనుభవించిన పాండవులు దాయాదుల కుట్రలకు బలై అరణ్య, అజ్ఞాతవాసాలు చేయాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. అరణ్యవాసం ముగించి అజ్ఞాతవాసానికి వెళ్లే ముందు సేవకులు, రాజాస్థానంలో పనిచేసేవారు ఎలా మసలుకోవాలో ధౌమ్యముని పాండవులకు వివరించి, ఎలా ఉండకూడదో కూడా ఉపదేశించారు. యువరాజులుగా ఆజ్ఞాపించడం తెలిసిన పాండవులు ఇతరుల ఆజ్ఞానుసారం పనిచేయడంలో పొరపాట్లు చేస్తే పెద్ద ప్రమాదం ఎదురవుతుందని భావించిన ధౌమ్యముని వారికి అనేక విషయాలు ఉపదేశించారు. రాజాస్థానంలోకి వెళ్లే సందర్భంలో శరీరభాష ఎలా ఉండాలి? దుస్తులు ధరించడంలో ఎలాంటి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి? రాజు మనసెరిగి మసలుకోవడంఎలా? సభలోమాట్లాడే పద్ధతి వంటి అనేక విషయాల్ని ధౌమ్యముని పాండవులకు వివరంగా చెప్పారు. సమాజంలో నేడు ఉద్యోగార్థులు ఇంటర్వ్యూలో ఎలా మసలుకోవాలి? ఎలా సమాధానాలు చెప్పాలనే విషయాల్లో తర్ఫీదు ఇచ్చే సంస్థలు ఉన్నాయి. ఉద్యోగిగా ఎలా ఉండాలో తెలియజెప్పేందుకు ఏ సంస్థలూ పనిచేయడంలేదు. కానీ అన్ని కార్యాలయాలకు, సంస్థలకు ఒక నిబంధనావళి ఉంటుంది.

ఆ నిబంధనలకు లోబడి ఆయా వ్యక్తులు పనిచేస్తుండాలి. రాజరికంలో ముద్రిత నిబంధనలు ఏమీ ఉండేవికావు. ఆ మాటకొస్తే ఇప్పటికీ అనేక అంశాలు నిబంధనావళిలో ఉండవు. కానీ ఉన్నతస్థానాల్లోని వారి మనసెరిగి మసలుకోవాలి. అందుకే అలనాటి మహాభారతంలోని విషయాల్లో నేటి సమాజానికి అన్వయించుకోదగిన విషయాలు ఎన్నోఉన్నాయి. ధౌమ్యముని పాండవులకు చేసిన ఉపదేశాలు, మహాభారత కాలంతో పాటు ఈ నాటికీ అనుసరణీయమెలాగో స్థూలంగా చర్చించడం, నేటి సమాజంలో వాటిని ఎలా అన్వయించుకోవచ్చనే విషయాన్ని కొంతమేరకు వివరించడమే ఈ వ్యాసం ఉద్దేశం.

పాండవులు అరణ్యవాసం పూర్తి చేసుకున్న తర్వాత అజ్ఞాతవాసం కోసం వేష భాషలు మార్చుకుని విరాటరాజు కొలువులో వివిధమైన పనులు చేసేందుకు కుదురుకోవాలని నిర్ణయించుకుంటారు. ఆ సమయంలో వారి కుటుంబ పురోహితుడైన ధౌమ్యముని పాండవులవద్దకు చేరుకుని సేవకులు లేదా ఉద్యోగులుగా ఎలా నడుచుకోవాలో తెలియజేస్తాను అంటూ పలు విషయాలు విడమరిచి చెప్పారు. ధౌమ్యముని చెప్పిన విషయాలు పాండవులకు, ఆనాటికి పరిమితమైనవికాదు. నిన్న, నేడు, రేపు అన్నట్లు అన్ని కాలాలకు అన్ని వర్గాలకు అనుసరణీయమైనవి. ధౌమ్యముని పాండవులకు అలనాడు చెప్పిన విషయాలు ఆచరిస్తే ఎప్పుడైనా ఎవరైనా వృత్తి, ఉద్యోగాల్లో ఒడిదుడుకులు లేకుండా రాణించవచ్చని ఘంటాపథంగా చెప్పవచ్చు.

భారతదేశంలో రాజరికాలు పోయాయి, వలసపాలన అంతరించింది. జమీందారుల వ్యవస్థ నశించింది. ప్రజాస్వామ్యదేశంగా మనగలుగుతోంది. ఇప్పుడు మనం ఉన్నది నవనాగరిక సమాజంగా భావిస్తున్నాం....

సామాజికంగా ఇన్ని మార్పులు జరిగినా, సమాజం ఎంతో పురోభివృద్ధి సాధించినా, మనిషి ఆలోచనాధోరణిలో, ఎదుటివారితో ప్రవర్తించే విధానంలో పెద్దగా మార్పు వచ్చినట్లు అనిపించదు. కురుక్షేత్ర యుద్ధం ముగిసిన తర్వాత భీష్ముణ్ని కలుసుకున్న ధర్మరాజు "మనుషులు పైకి కనిపించినట్లుగా లోపల స్వభావం ఉండదు. మనుషుల మనస్తత్వాన్ని ఎలా గ్రహించాలి" (శాంతిపర్వం) అని అడిగిన విషయాల్ని మననం చేసుకుంటే నేటి సమాజంలో కూడా అదే పరిస్థితి ఉన్న విషయం ద్యోతకమవుతుంది. ఎదుటివ్యక్తి స్థాయిని పరిగణనలోకి తీసుకుని ఇచ్చే గౌరవమర్యాదలు అప్పటికీ ఇప్పటికీ మారలేదు. అసూయాగ్రస్త మనస్తత్వమూ మనుషుల్లో అలాగే ఉంది. రాజరిక వ్యవస్థలో రాజులు పాలకులుగా ఉన్నారు. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ ఏర్పడ్డంతో ప్రజలు ఎన్నుకున్న ప్రజాప్రతినిధులు పాలకులుగా మారారు. అయితే మారింది ఆ హోదా పేరు మాత్రమే. నేటి సమాజంలో ఉన్నత స్థానంలో ఉన్న వారందరూ కూడా అప్పటి రాజుల్లానే ప్రవర్తిస్తున్నారు. రాజకీయనాయకులు, ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు, ప్రయివేటు

ISSN : 2277 - 7881 : Peer Reviewed & Refereed International Journal
IJMER, Volume 9, Issue 6 (7), June - 2020
Impact Factor : 6.514, IC Value : 5.16, ISI Value : 2.286

International Journal of Multidisciplinary Educational Research

(Social Sciences, Humanities, Commerce & Management, Engineering & Technology, Medicine, Sciences, Art & Development Studies, Law)

International Journal of Multidisciplinary Educational Research
IJMER
"It Nourishes and Enhances Wisdom - A Boon of Study"

International Telugu Webinar

Dr. S Divija Devi
Convenor

Organized by

DODLA KOUSALYAMMA GOVERNMENT COLLEGE FOR WOMEN
Nellore, Andhra Pradesh - 524003
Autonomous College, College with Potential For Excellence

Editor-in-Chief

Prof. Dr. Victor Babu Koppula
M.A.,M.A., M.Phil.,PDF.,D.Litt

Volume 9, Issue 6(7), June 2020

International Journal of Multidisciplinary Educational Research

Published by
Sucharitha Publications
Visakhapatnam
Andhra Pradesh - India
Email: victorphilosophy@gmail.com
Website: www.ijmer.in

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :6.514(2020); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed:VOLUME:9, ISSUE:6(7), JUNE :2020

కుటుంబ వ్యవస్థ - భారతీయ సంస్కృతి

డాక్టర్ లేటాకు విజయ కృష్ణారెడ్డి (ఎర్పేడు)

మనిషి సామాజిక జీవనానికి కుటుంబమే పునాది. కుటుంబ వ్యవస్థ భారతీయ జీవన విధానంలో అత్యంత ప్రాధాన్యమైంది. కుటుంబమేలేకపోతే అసలు సమాజం ఉనికే ఉండదు. మానవజాతి చరిత్రలో కుటుంబాన్ని అతి ప్రాచీనమైన సామాజిక వ్యవస్థగా గుర్తించవచ్చు. కుటుంబవ్యవస్థను ఆధారం చేసుకునే సమాజంలోని అనేక అంశాలు రూపుదిద్దుకున్నాయి. సంచార జీవితం నుంచి మానవుడు క్రమంగా కుటుంబ వ్యవస్థలోకి మారాడు. సమాజంలోని ఏకత్వ భావనకు, సమైక్యతకు కుటుంబం పునాది అని చెప్పవచ్చు. సామాజికంగా జరిగే అనేక ముఖ్యమైన కార్యకలాపాల నిర్వహణలో కుటుంబం ప్రధాన భూమిక పోషిస్తుంది. ప్రాచీన కాలం నుంచి భారతీయ సంస్కృతికి కుటుంబమే విశిష్ట ప్రతీక. ఏకత్వ భావనకు, సమైక్యతకు కుటుంబం ఒక ఆలంబన. కుటుంబాన్ని అనేక మంది వివిధ రకాలుగా నిర్వచించారు. "కుటుంబమంటే వ్యక్తుల సమూహం. రక్త సంబంధం ఆధారంగా ఒకరితో మరొకరికి బంధుత్వం ముడి పడటం" అని డేవిస్ నిర్వచించారు. "కుటుంబం ఒక సమూహం. ఇది లైంగిక సంబంధాల ఆధారంగా నిర్మితమై ఉంటుంది. పిల్లలను కని, పెంచడంతో ప్రారంభమై శాశ్వతంగా ఏర్పడుతుంది" అని మైకైవర్ అభిప్రాయపడ్డారు. ఏమైనా కుటుంబమంటే ఒకరికొకరు, ఒకరి కందరూ అన్నట్టు పరస్పరం ఆప్యాయతానురాగాలు కలిగి ఐకమత్యంగా ఒకే గృహంలో జీవించే బృందం అని చెప్పవచ్చు. వివిధ దేశాలు, ప్రాంతాల భౌగోళిక, సామాజిక, సాంస్కృతిక, మతపరమైన పరిస్థితులు అక్కడి జీవన విధానం తదితర అంశాలు వైవిధ్య భరిత కుటుంబాలు ఏర్పడడానికి కారణభూతమయ్యాయి. ఎన్ని వైరుధ్యాలు ఉన్నా కుటుంబం అనేది అన్ని సమాజాల్లోనూ ప్రధానమైనది. ఉమ్మడి కుటుంబాలు భారతీయుల విధానంగా ప్రపంచదేశాలు భావిస్తాయి. భారతదేశమంటేనే గ్రామీణ సమాజం. వ్యవసాయమే ప్రధాన వృత్తిగా ఉండడంతో ఉమ్మడి కుటుంబ వ్యవస్థ రూపుదిద్దుకుని ఉంటుంది. కలిసికట్టుగా పనిచేసుకుంటూ ఉండడంతో వ్యవసాయానికి ఉమ్మడి కుటుంబాలు ఆసరాగా నిలిచాయి.

కుటుంబ ప్రాముఖ్యత

ఒక వ్యక్తి ఎదుగుదల, వికాసం, పురోగమనంలో కుటుంబం ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా ప్రముఖపాత్ర పోషిస్తుంది. కుటుంబ విస్తృత రూపమే సమాజం అని చెప్పవచ్చు. కుటుంబ వాతావరణమే సమాజంలో ప్రతిబింబిస్తుంటుంది. వ్యక్తి సమాజపరంగా వికసించడంలో, మానసిక స్థైర్యాన్ని కల్పించడంలో సదరు వ్యక్తి కుటుంబం ప్రత్యక్ష, పరోక్ష కృషి వెలకట్టలేనిది. అసలు మనిషి ఒంటరిగా జీవించలేడు. మానవుడు సంఘజీవి. మనిషికి కుటుంబం ఒక ఛత్రం లాంటిది. తనకు అండగా, ఆసరాగా కుటుంబసభ్యుల బలగం, బలం ఉందనే భావన మనిషిలో ధీమాను, ఆత్మవిశ్వాసాన్ని పాదుకొల్పుతుంది. అదే అతని ఎదుగుదలకు బాటలు వేస్తుంది. కుటుంబ వ్యవస్థ సక్రమంగా లేని సమాజ అభివృద్ధి ఒడిదుడుకులకు లోనవుతుంది. కుటుంబం సంఘంలో అంతర్భాగం. ఆప్యాయతానురాగాలకు కుటుంబమే ఆలంబన. అభద్రతాభావం, మానసిక దౌర్బల్యం మనిషి దరి చేరకుండా కుటుంబం ఛత్రంలా వెన్నంటి నిలుస్తుంది. వ్యష్టి కుటుంబంకంటే ఉమ్మడి కుటుంబం మరింత బలీయమైంది.

ఉమ్మడి కుటుంబం

భారతీయ సంస్కృతి, సంప్రదాయాలకు, నాగరికత పురోగతికి ఉమ్మడి కుటుంబ వ్యవస్థే మూలం. నాగరికత విస్తరణకు పూర్వమే మన దేశంలో ఉమ్మడి కుటుంబవ్యవస్థ ఉండేది. ఉమ్మడి కుటుంబం ఔన్నత్యం గురించి, ప్రయోజనాల గురించి కవులు,

తెలుగు

వైజ్ఞానిక త్రైమాసిక పత్రిక

TELUGU QUARTERLY JOURNAL

సంపుటి : 47 జూలై-సెప్టెంబర్ 2020 సంచిక : 3

తెలుగు అకాడమి
హైదరాబాదు

సంపుటి : 47 'తెలుగు' జూలై-సెప్టెంబర్, 2020 సంచిక : 3

ఈ సంచికలో .....

1. జ్ఞాన, తాత్త్విక, సాంస్కృతిక త్రివేణీ సంగమం "హాహాహూహూ" 1 - 7
డా. కె. కరుణశ్రీ

2. వట్టికోట రచనలు - ఆత్మకథాత్మక విషయాలు 8 - 12
గిన్నారపు ఆదినారాయణ

3. పోతన పద్యాల్లో భక్తవత్సలుడు 13 - 17
ఊటుకూరు కాళింది

4. గింజల నరసింహారెడ్డి పద్యకావ్యానుశీలనం 18 - 22
టంగుటూరి సైదులు

5. బాలసాహిత్య మహాశక్తి నందగిరి ఇందిరాదేవి 23 - 27
డా. పత్తిపాక మోహన్

6. కథ వృత్తి చిత్రణ 28 - 33
వడ్మాపురం క్రిష్ణ

7. సంపాదకీయాల సంపత్కుమార్ 34 - 42
డా. లేబాకు విజయ కృష్ణారెడ్డి

8. మాతృభాష 43 - 48
యం. జానయ్య

9. 'మరణానంతర జీవితం' - కఠోర వాస్తవాల వెల్లువ 49 - 54
డా. బి.వి.ఎన్. స్వామి

సంపాదకీయాల సంపత్‌కుమార్

డా. లేబాకు విజయ కృష్ణారెడ్డి

జర్నలిజం తొలినాళ్లలో సామాజిక రుగ్మతలపై పోరాటం, సామాజిక చైతన్యం, ప్రజాభిప్రాయాన్ని కూడగట్టడం, భాష, సంస్కృతి, సంప్రదాయాల్ని పునర్జీవింపజేయడం వంటి అలిఖిత లక్ష్యాలతో ఊపిరిపోసుకుంది. స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో ప్రజల్ని భాగస్వాముల్ని చేయడానికి సోపానంగా నిలిచింది. అనేక మంది జర్నలిస్టులు లక్ష్యసాధనలో జైలు జీవితాలు గడిపారు. జీవితాల్ని త్యాగం చేశారు. ఉత్తమ జర్నలిస్టులుగా జాతీయ, అంతర్జాతీయ స్థాయిలో పేరు, ప్రతిష్ఠలు సంపాదించుకున్న తెలుగువారు అనేకమంది ఉన్నారు. గడిచిన నాలుగు దశాబ్దాలుగా జర్నలిజం పూర్తిస్థాయి వ్యాపారరంగంగా మారిపోయింది. యాజమాన్యాల కనుసన్నల్లో వార్తలు, వార్తాకథనాలు, వ్యాసాలు రాయాల్సిన తప్పని పరిస్థితి ఏర్పడింది. చివరకు సంపాదకీయాలకూ మినహాయింపులేకుండా పోయింది. యజమాని అభీష్టానికి అనుగుణంగానే ఏదైనా ఉండాలనే పరిస్థితికి జర్నలిస్టులు కూడా అలవాటు పడిపోయారు. ఈ నియంత్రణలు ఉన్నా తమ ఆత్మసాక్షిగా వార్తలు, వ్యాసాలు రాసేజర్నలిస్టులు మనకు తారసపడుతూనే ఉంటారు. నేటి పత్రికలు ఏదో ఒక రాజకీయపార్టీ కొమ్ముకాస్తున్నాయి. అవకాశం దొరికినప్పుడల్లా పాఠకదేవుళ్లు అనడంతప్ప వారికి అందించే ప్రసాదం (వార్తలు) మాత్రం నాసిరకంగానే ఉంటున్నాయని ఘంటాపథంగా చెప్పవచ్చు. గడిచిన మూడు దశాబ్దాలకాలంలో ఈ వైపరీత్యం మరింత పెరిగింది. ఇలాంటి పరిస్థితిలో 1999, 2000 సంవత్సరాల్లో ఆచార్య మాడభూషి సంపత్ కుమార్ హైదరాబాదు నుంచి వెలువడిన 'విజేత' దినపత్రిక కోసం రాసిన సంపాదకీయాలు మణిపూసలని చెప్పవచ్చు. ఆయన సంపాదకీయాల్ని పరిశీలిస్తే సరళత, సమగ్రత, సంక్షిప్తత, స్పష్టత, ఏకరూపశైలి స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నాయి. చిన్న వాక్యాలు, లోతైన విశ్లేషణ, ఎక్కడా తొట్రుపాటులేకుండా ఆకట్టుకునే వాక్యాలతో సాఫీగా సాగుతుంటాయి. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే పాఠకుల్ని అక్షరాలవెంట నడిపించే శక్తి సంపత్‌కుమార్ సొంతమా? అనిపిస్తుంది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి అమెరికా దాకా అనేక అంశాలపై సంపత్‌కుమార్ సంపాదకీయాలు రాశారు. సమాజంలో నిత్యం కనిపించే, ప్రజల్ని ప్రభావితం చేసే పలు విషయాలపై సవివరంగా, సమగ్రంగా సంపాదకీయాలు ప్రచురితమయ్యాయి. రాజకీయ, సామాజిక, ఆర్థిక, జాతీయ, అంతర్జాతీయ అంశాలు విదేశీ సంబంధాలపైన విశ్లేషణాత్మకంగా రాసిన సంపాదకీయాలు పోటీ పరీక్షలకు హాజరయ్యే విద్యార్థులకు ఎంతో ఉపయుక్తంగా ఉన్నాయని చెప్పడంలో ఏమాత్రం అతిశయోక్తిలేదు. ప్రభుత్వాలు తీసుకునే డీజిల్ ధరలపెంపు వంటి కొన్ని నిర్ణయాలు సామాన్యుల జీవితాలను ఎలా ప్రభావితం చేసి వారి జీవితాల్ని ఎంతలా అతలాకుతలం చేస్తాయో వివరించినతీరు నిజంగా అభినందనీయం.

పత్రికలు పూర్తిగా రాజకీయపార్టీలతో అంటకాగుతూ, ఏదో పక్షానికి అండగా, దన్నుగా నిలుస్తున్న కాలంలో రాసిన సంపత్‌కుమార్ సంపాదకీయాల్లో ఎక్కడా రాజీ పడినట్లు కనిపించకపోవడం విశేషం. నిజానికి సంపాదకీయాలు పత్రిక విధానాన్ని ప్రస్ఫుటం చేస్తాయి. వివిధ అంశాలపై లోతైన విశ్లేషణ, ఆయా అంశాలపై ఎలాంటి నిర్ణయాలు తీసుకుంటే ప్రజలు లేదా సమాజానికి మేలు జరుగుతుందనే విషయాల్ని ఉటంకిస్తూ సంపాదకీయాలు సాగుతాయి. పత్రికల్లో విలువలు సన్నగిల్లిన దశ ప్రారంభమయ్యాక సంపత్‌కుమార్ రాసిన సంపాదకీయాలు రాజకీయపార్టీలవైపు మొగ్గు చూపకుండా కచ్చితత్వాన్ని ప్రదర్శించడం అభినందనీయం. ఆయన రాసిన సంపాదకీయాల్లో 44 ఎంపిక చేసి 'రెండో ఓటమి' పేరుతో ప్రచురించారు. ఆ సంపాదకీయాల్ని స్థూలంగా సమీక్షించడమే ఈవ్యాసం ఉద్దేశం. వర్తమాన పరిస్థితిలో ఉండే వివిధ అంశాలపై పత్రికలు రాసే సంపాదకీయాలు ఆ పత్రిక అభిప్రాయానికి దర్పణాలుగా ఉంటాయి. ఆయా అంశాలపై పత్రిక తన అభిప్రాయాన్ని, విధానాన్ని వెల్లడించేందుకు ఉన్న ఏకైక మార్గం సంపాదకీయం. అదే సందర్భంలో సంపాదకీయాల్లో విశ్లేషణ, పూర్వాపరాల ప్రస్తావనతో తన విధానాలకు అనుగుణంగా పాఠకుల అభిప్రాయాన్ని కూడగట్టే ప్రయత్నం కూడా పత్రిక చేస్తుంది. తద్వారా సమాజాభ్యున్నతికి బాటలు వేస్తుంది.

సంపాదకీయాల్లో సామాజిక స్పృహ

సంపత్ కుమార్ రాసిన సంపాదకీయాలు చదువుతుంటే ఆయనలోని సామాజికస్పృహ, సామాజిక బాధ్యత కనిపిస్తాయి. రాష్ట్రంలో, దేశంలో తీవ్రవాదాన్ని శాంతిభద్రతల సమస్యగా ప్రభుత్వాలు భావిస్తున్న దృష్ట్యా ఆ సమస్య పరిష్కారం కావడంలేదనేది సామాజికవేత్తల భావన. హేతుబద్ధమైన పరిష్కారం దిశగా ప్రభుత్వాలు ఆలోచనలు చేయకపోవడంతో తీవ్రవాద సమస్య దశాబ్దాలుగా అపరిష్కృతంగా ఉండిపోయింది. ఈ సమస్య గురించి "హింసే మార్గమా?" శీర్షికన రాసిన సంపాదకీయంలో "తీవ్రవాద సంస్థలు ఎక్కడో మొదలై ఎక్కడో తేలుతున్నాయి. ఏ లక్ష్యంకోసం ప్రజల మద్దతు సంపాదించాయో ఆ లక్ష్యాన్ని మరిచిపోతున్నాయి. గమ్యాన్ని చేరుకొనే మార్గం తోచక అగమ్యగోచరంగా తయారవుతున్నాయి. దారి తప్పిన తీవ్రవాదులు సరైన దారి వెతికే జ్ఞానంలేక, వెనక్కి రావడానికి ఇష్టంలేక లక్ష్యంలేని హింసామార్గంలో పయనిస్తున్నారు. తమ దారి తప్పని అంగీకరించే స్థైర్యం లేకపోవడంతో హింసామార్గాన్నే సమర్థించుకుంటున్నారు" అని వాస్తవపరిస్థితిని కుండబద్దలు

తిలక్ సాహిత్యం - సందేశం

(శతజయంతి సప్తాహం - అంతర్జాతీయ సదస్సు వ్యాసాలు)

యోగి వేమన విశ్వవిద్యాలయం కడప
మరియు
ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నత విద్యా మండలి, అమరావతి

7. తిలక్ కవిత్వతత్త్వం

- ఆచార్య దార్ల వెంకటేశ్వరరావు 46

8. తిలక్ కథల్లో స్త్రీపురుష సంబంధాలు

- ఆచార్య కిన్నెర శ్రీదేవి 55

9. తిలక్ కవిత - నవ్యత

- ఆచార్య ఎస్.వి. కృష్ణారావు 62

10. తిలక్ కవిత్వం - అలంకార వైవిధ్యం

- ఆచార్య పి.ఆర్. హరినాథ్ 81

11. తిలక్ "అమృతం కురిసిన రాత్రి"-వస్తువిశ్లేషణ

- ఆచార్య విస్తాలి శంకరరావు 85

12. దేవరకొండ బాలగంగాధర తిలక్ సాహిత్యంపై పాశ్చాత్య ప్రభావం : ఒక విశ్లేషణ

- ఆచార్య పి. పద్మ 99

13. తిలక్ కథలు - మానవీయత

- డా॥ ఎల్. విజయ కృష్ణారెడ్డి 119

14. సపనవాలైన ఊహావర్ణాల్లవాలమీద ఉదయించిన సూర్యుడు తిలక్

- డాక్టర్ వైదేహి శశిధర్, M.D. 125

15. తిలక్ కథలు - పాత్రచిత్రణ

- డా॥ పాలెం రమాదేవి 132

16. తిలక్ నాటికలు - సామాజిక నేపథ్యం

- డా॥ మూల మల్లికార్జునరెడ్డి 139

17. తిలక్ నాటికలు - వస్తు విశ్లేషణ

- డా॥ జి. పార్వతి 144

18. తిలక్ "అమృతం కురిసిన రాత్రి" అనుభూతి-అభివ్యక్తి

- డా॥ పి. విజయకుమార్ 151

13. తిలక్ కథలు - మానవీయత

- డా॥ ఎల్.విజయ కృష్ణా రెడ్డి

తెలుగు సాహిత్యంలో మానవత్వాన్ని వస్తువుగా తీసుకొని తిలక్ కవిత్వం రాశాడని విమర్శలోకం ముక్తకంఠంతో అంగీకరించింది. అయితే, కవిత్వంలోనేకాదు, కథల్లో కూడా మానవత్వపు గుభాళింపు కనిపిస్తూ ఉంటుంది. తిలక్ ప్రతి కథలోనూ రెండు ప్రపంచాలను చూపించాడు. ఒకటి మానవీయత విలువలు కలిగిన ప్రపంచం. రెండోది అమానవీయతతో మానవత్వంవైపు దాడిచేసే ప్రపంచం. ఈ రెండింటి మధ్య జరిగిన సంఘర్షణను చిత్రించే క్రమంలో తిలక్ ఒక వ్యాఖ్యాతలాగా కనిపిస్తాడు. తాత్వికుడిలాగా దర్శనమిస్తాడు. ఎలాంటి సమాజాన్ని కోరుకుంటున్నాడో పరోక్షంగా కథల రూపంలో తెలిజేస్తాడు. తిలక్ రాసిన కథలుగానీ, స్కెచ్‌లుగానీ మొత్తం కలిపి 30 ఉన్నాయి. అవి - 1. లిబియా ఎడారిలో, 2. కదిలే నీడలు, 3. అద్దంలో జిన్నా, 4. హెూటెల్లో (ఐదు రోజులు దినచర్య), 5. ఆశాకిరణం, 6. బాబు, 7. యవ్వనం, 8. గడియారపు గుండెలు, 9. ఫలితకేశం, 10. తీవ్రవాద నాయకుడు, 11. కవుల రైలు, 12. బొమ్మ, 13. దొంగ, 14. నల్లజర్ల రోడ్డు, 15. మణి ప్రవాళం, 16. ఓడిపోయిన మనిషి, 17. సీతాపతి కథ, 18. అతని కోరిక, 19. ఊరి చివరఇల్లు, 20. సుందరీ - సుబ్బారావు, 21. సముద్రపు అంచులు, 22. జీవితం, 23. ఉంగరం, 24. నిర్మల మొగుడు, 25. పరివర్తన, 26. దేవుణ్ణి చూసినవాడు, 27. నవ్వు, 28. రాత్రి 9 గంటలకు, 29. ఏమీలేదు, 30. మీరేనా-నీవేనా. ఈ కథల్లోని మానవీయతను రచయిత ఎలా ఆవిష్కరించాడో చూపడమే ఈ వ్యాసోద్దేశం.

'Man is born free but every where he was in chains' అంటాడు రూసో. మనిషి స్వేచ్ఛగా పుట్టినా అతణ్ణి సంకెళ్ళతో బంధిస్తున్నది ఎవరు? వ్యవస్థా? పాలకులా? తోటి మనుషులా? అనే ప్రశ్నలకు సమాధానాలను కొంతవరకు తిలక్ కథలు చూపిస్తాయి. ప్రతిసమస్యకు మనిషే కేంద్రబిందువు అంటాడు తిలక్. మనిషి రూపొందించుకున్న వ్యవస్థలో కనిపిస్తున్న అవశేష రూపాలు కూడా మనిషిచేత రూపొందించబడ్డవేనంటాడు. 'అద్దంలో జిన్నా' కథ కాకపోయినప్పటికీ, ఒక మనిషిలోని

ప్రకాశిక

గురజాడ సమగ్రసాహిత్య వ్యాససంకలనం

Gurajada Foundation (U.S.A)

Kanyasulkam

గౌరవ సంపాదకులు

రవీంద్రుడు గురజాడ

అరుణ గురజాడ

డా॥ కొప్పలి గోపాలకృష్ణ

ప్రధాన సంపాదకులు

డా॥ టి. సత్యనారాయణ

పుల్లా రామాంజనేయులు

డా॥ ఎం. ప్రసాద్

డా॥ ఎం. గిరిబాబు

డా॥ పి.వి. సంజీవరావు

సంపాదకులు

డా॥ ఎం. రవికుమార్

డా॥ ఓ. సరస్వతి

శ్రీ జి. వేణు

శ్రీ పి. గోవిందరావు

VOLUME 1

 ISBN : 978-93-87540-23-1

క్ర.సం.	వ్యాసాల వరుస	పుట సంఖ్య
1.	AN OUT LOOK OF HUMOUR IN GURAJADA'S KANYASULKAM PLAY DR. A.VENKAT PRASAD	7
2.	GIRISAM AS A MAN AHEAD OF HIS TIME AND A SOCIAL REFORMER CHENNA CHAKRAVARTHY,	10
3.	DRAMATIC TINGES AND POETIC NICETIES IN GURAZADA'S 'SARANGADHARA' M VENKATA LAKSHMI	16
4.	GURAJADA - A GIGANTIC TREE OF LOVE GANDHIJI JANGA	21
5.	GURAJADA'S CONTRIBUTION TO TELUGU SOCIETY AND LITERATURE G.KALPANA	23
6.	GURAJADA- A VIVACIOUS POET T.PRAMOD KUMAR, T. PRADEEP SASTRY	27
7.	गुरजाडा कृत कन्या शुल्कं, डॉ.मी.विजया भारती	30
8.	గురజాడ కథానికలు - స్త్రీ పాత్రలు, ఆచార్య జి. అరుణ కుమారి	33
9.	గురజాడ వ్యాసరచన - ఆధునికత, డా॥ పి.సి. వెంకటేశ్వర్లు	43
10.	గురజాడ కళాత్మకత: కన్యాశుల్కం నాటకం, అచార్య ఎం.రామనాథం నాయుడు	52
11.	కన్యాశుల్కములో స్త్రీ పాత్రలు, డా. ఎస్. యజ్ఞశేఖర్	58
12.	సంఘ సంస్కరణలు : గురజాడ, డాక్టర్ లేబాకు విజయకృష్ణారెడ్డి (ఎల్వీకే)	62
13.	పూర్ణమ్మ గేయం - కథాగేయ లక్షణాలు, డా॥ జె. వెంకటరమణ	71
14.	గురజాడ స్వరం - మార్పుకు శ్రీకారం, డా॥ ఎన్. ఈశ్వరరెడ్డి	77
15.	గురజాడ కన్యాశుల్కం - మధురవాణి, డా॥ కె. వెంకటరమణ	86
16.	పేరిన పేరు సమస్య, డా॥ డి. నల్లన్న	91
17.	తెలుగునాట సంస్కరణోద్యమాలు గురజాడ - కందుకూరి, ఇతరులు, డా॥ పత్తిపాక మోహన్	99
18.	సంఘ సంస్కరణకు ప్రతిబింబం - గురజాడ సాహిత్యం, డా॥ తరపట్ల సత్యనారాయణ	105
19.	ఆధునిక సాహిత్యానికి ఆద్యుడు గురజాడ, డా॥యం.ప్రసాద్	110
20.	గురజాడ వారి పూర్ణమ్మ - పాత్ర చిత్రణ, డా.యం.గిరిబాబు	115
21.	భావ విప్లవ చైతన్య గీతిక - గురజాడ, పుల్లా రామాంజినేయులు,	119
22.	ఆధునిక సాహిత్యంలో గురజాడ యం. పరమేష్,	127

TELUGU QUARTERLY JOURNAL

సంపుటి : 46 అక్టోబర్ - డిసెంబర్ 2018 సంచిక : 4

తెలుగు

వైజ్ఞానిక త్రైమాసిక పత్రిక

తెలుగు అకాడమి

హైదరాబాద్

మహాభారతం - విద్యా వ్యవస్థ

డా. ఎల్.విజయకృష్ణారెడ్డి

విద్య కేవలం అక్షరజ్ఞానం మాత్రమే కాదు. మనిషి మానసిక వికాసానికి దోహదం చేస్తుంది. జ్ఞానసముపార్జన, నైపుణ్యాల అభివృద్ధికి బాటలు వేస్తుంది. నిజానికి ప్రతి మనిషికి విద్య ఇంటి నుంచే ప్రారంభమవుతుంది. తల్లి గర్భం నుంచే మొదలవుతుందనే దృష్టాంతాలూ మన పురాణాల్లో కనిపిస్తున్నాయి. వీటికి శాస్త్రీయత కూడా ఉందని జపాన్ శాస్త్రవేత్తలు వెల్లడించారు. విద్య మనిషిలో సానుకూల దృక్పథాన్ని పెంపొందిస్తుంది. విద్య ఆలోచనాశక్తిని పెంచడంతోపాటు జీవిత గమనంలో ఎదురయ్యే సవాళ్లను ఎదుర్కొనే శక్తినిచ్చి ఒడిదుడుకులులేని సుఖమయ జీవితాన్ని గడిపేందుకు దోహదం చేస్తుంది. సమాజంపైన అవగాహన కలిగించడంతోపాటు మనిషిలో అంతర్గతంగా ఉండే శక్తిని గుర్తించేలా చైతన్యపరుస్తుంది. వినయ విధేయతలు, క్రమశిక్షణ, సాధికారిత సాధనకు ఉపయుక్తంగా నిలుస్తుంది. విద్యను అనేకులు రకరకాలుగా నిర్వచించారు. వివిధ రకాల అర్థాలూ చెప్పారు.

"The importance of education is not only knowledge and skill, but it is to help us to live with others, Cooperative and mutually helpful living is what we should be trained for" ...అని భారత మాజీ రాష్ట్రపతి డాక్టర్ సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణ చెప్పారు.

చదవని వాడజ్ఞుండగు,
చదివిన సదసద్వివేక చతురత గల్గున్;
చదువగ వలయును జనులకు,
చదివించెద నార్యులొద్ద చదువుము తండ్రీ!

విద్య ప్రాముఖ్యాన్ని ఇంతకన్నా ఏం చెప్పగలం. రాక్షసరాజు హిరణ్యకశ్యపుడే తన కుమారుడైన ప్రహ్లాదుడికి చదువు ప్రాముఖ్యతను ఈ విధంగా వివరించారు. పురాణాల కాలం నుంచి ఆధునిక

జానపదం

వ్యాస సంకలనం

ప్రధాన సంపాదకులు

డా॥ తరపట్ల సత్యనారాయణ

అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్

ఆదికవి నన్నయ విశ్వవిద్యాలయం.

జానపదం

డా॥ తరపట్ల సత్యనారాయణ

JANAPADAM

Dr. Tarapatla Satyanarayana

ముద్రణ : జనవరి, 2017

ISBN : 979-81-931489-8-5

ప్రతులు : 500
వెల : రూ॥ 650/-లు

కాపీరైట్స్ : సంపాదకులు

ముఖ-చిత్రం :
రాంబాబు

డి.టి.పి. & పేజి డిజైనింగ్ :
టి. ప్రమోద్ కుమార్
ఎస్. రమేష్

ప్రతులకు :
డా॥ తరపట్ల సత్యనారాయణ
అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్,
తెలుగు శాఖ, ఆదికవి నన్నయ విశ్వవిద్యాలయం,
రాజరాజ నరేంద్రనగర్,
రాజమహేంద్రవరం - 533 296.
సెల్ : 9290630752, 7207224473
E-mail : dr.tsnarayana@gmail.com

ప్రింటింగ్ & బైండింగ్ :
యూనివర్సల్ ప్రింటర్స్,
రాయ పేట, చెన్నై - 14.

వ్యాసాల వరుస

1. పలనాటి వీరకథాచక్రము "అలరాచమల్లు గారి గురజాల రాయబారము" — పుట - 1
ఆచార్య తంగిరాల వెంకటసుబ్బారావు
2. గంగరాజు పాట — పుట - 11
ఆచార్య మర్రెబోయిన జయదేవ్
3. జానపద సాహిత్య పరిశోధన-జరగవలసిన తీరుతెన్నులు — పుట - 18
ఆచార్య బూదాటి వేంకటేశ్వర్లు
4. జానపద కళల విస్తృతి - మాధ్యమాల పాత్ర — పుట - 23
డాక్టర్ లేబాకు విజయకృష్ణారెడ్డి
5. జానపదులనోట రామాయణం పాటలు — పుట - 31
ఆచార్య పి. వరప్రసాదమూర్తి
6. కనుమరుగవుతున్న సంక్రాంతి జానపదకళ- గంగిరెద్దుల మేళం — పుట - 35
ఎం. ఉమాదేవి
7. జానపద సాహిత్యంలో మరోసీత రాములమ్మ-పాత్రచిత్రణ — పుట - 39
డా॥తరపట్ల సత్యనారాయణ
8. బుడబుక్కల వారి సాంఘిక, సాంస్కృతిక జీవన విధానం — పుట - 41
డా॥ బూసి వెంకటస్వామి
9. నెల్లూరు జిల్లా జానపదాలు, కథలు, శాస్త్రాలు-సామాజిక జీవనచిత్రణ — పుట - 46
డా॥ తలారి మాల కొండయ్య
10. ధర్మరాజుల ఉత్సవాలు-సాంస్కృతిక వైభవానికి చిహ్నాలు — పుట - 51
డా॥ ఎస్.చిన్నరెడ్డయ్య
11. చిత్తూరు జిల్లా జానపద గేయాలు- తాత్విక విశ్లేషణ — పుట - 61
డా॥ ఎన్. ఈశ్వర రెడ్డి
12. రంగనాథ రామాయణం- జానపద విజ్ఞానాంశాలు — పుట - 65
డా॥ ఎమ్. గిరిబాబు
13. జానపద ప్రదర్శన కళ- హరికథ — పుట - 70
డా॥ కుమ్మెత లక్షినారాయణరెడ్డి
14. జానపద నృత్యాలు-విశ్లేషణ — పుట - 74
డా॥ ఎం. ప్రసాద్
15. జానపదుల మతం- మంత్రాలు — పుట - 79
డా॥ డి. ఉదయకుమారి
16. లలిత కళలలో జానపద కళలు- వైశిష్ట్యం — పుట - 83
శెట్టిపల్లి తిరుపాలు
17. వెంకటగిరి పోలేరమ్మ జాతర- జానపద సంస్కృతి — పుట - 90
డా॥ జి. స్వర్ణలత
18. జానపద సాహిత్యంలో - ప్రతిబింబంచే ప్రాచీన సంస్కృతి — పుట - 97
డా॥ కె. ఈశ్వరమ్మ
19. బతుకమ్మ పండుగగేయం-విశిష్టత — పుట - 101
డా॥ఓరుగంటి సరస్వతి
20. జానపద కథలు-తెలుగువారి-ఆచారవ్యవహారాలు — పుట - 105
యం. ప్రమీల

4 - జానపద కళల విస్తృతి – మాధ్యమాల పాత్ర

– డాక్టర్ లేబాకు విజయకృష్ణారెడ్డి (ఎల్వీకే)

జానపదం' అంటే జనపదాల్లోంచి పుట్టింది. నిర్వచనాలను పక్కన పెడితే తరతరాలుగా లౌకిక సంప్రదాయాల్లో నిలిచిపోయిన విజ్ఞానమే జానపద విజ్ఞానం. ప్రాచీన మానవ సంస్కృతి జానపద సాహిత్యంలోనే ఉన్న విషయం మనమెరిగినదే. వాస్తవానికి జానపదాల్లో ఉండే సాహిత్యం, వివిధ జానపద రూపాల్లో అవి జనసామాన్యానికి వారి భాషలో తెలియజెప్ప బడుతున్న సంగతుల లోతును పరిశీలించినప్పుడు... వేదప్రమాణాలైనజీవన శైలీ గతులే, సంప్రదాయమే.. తిరిగి జానపదాల రూపంలో సామాన్య జనానికి చేరువ అవుతున్నదని మనకు తెలుస్తుంది. జానపదాలు ఆయా ప్రాంతాల భాషను, సంస్కృతిని సజీవంగా ఉంచుతాయి. ఏ సంస్కృతి అయినా, సమాజమైనా ఆయా సాహిత్యాలకు తల్లి మాత్రం జానపదమే.

వేదాలు, ఉపనిషత్తులు, పురాణాలు ఇత్యాది ఉద్గ్రంథాలు ఏమైనా కావచ్చు.. అవన్నీ వ్యక్తి వికాసాన్ని ఉద్దేశించిన సంగతులనే నిర్దేశించాయని మనకు తెలుసు. ఆధ్యాత్మిక గాధా రూపాలు ఎలా ఉన్నప్పటికీ అంతర్లీనంగా.. జీవిత సత్యాలే అందులో ఉంటాయని మనం తెలుసు కుంటూం. అలాంటి వేద ప్రమాణాలైన విషయాలను తాము నేర్చినంత మేరకు... ప్రజాభాషలోనే మరింత ఎక్కువ మందికి అర్థమయ్యేలా.. సులువైన రీతిలో మళ్లీ చెప్పదానికి జరిగిన ప్రయత్నమే జానపదాలకు బీజం అనుకోవాలి.

ఏకం సత్ విప్రా బహుధా వదన్తి' అన్నట్లుగానే.. చెప్పదలచుకున్న విషయం ఒక్కటే అయినా.. దాన్ని ఎలా చెబితే జనానికి బాగా అవగతమవుతుందో... అలాంటి వారికి మచ్చిక అయిన రీతిలో, వారికి యిష్టం కాగల రాగయుక్తమైన రూపాల్లో ఎవరి శక్తియుక్తులు, పరిశీలనను బట్టి.. రకరకాల జానపద కళారూపాలు రూపుదిద్దుకున్నాయని అనుకోవచ్చు. అలాగే ప్రాంతాల సామాజిక, లౌకిక, వ్యావసాయిక నేపథ్యాలను అనుసరించి...ఆయా కళారూపాలకు ఆహార్యమూ, విధానాలూ రూపొందాయని కూడా భావించవచ్చు. తెలుగు రాష్ట్రాల్లోని వివిధ ప్రాంతాల్లో ఉన్నకున్న జానపద కళారూపాల్ని గమనిస్తే ఈ విషయం తేటతెల్లమవుతుంది. రాయలసీమలో ఏతం పాటలు, గోదావరి జిల్లాల్లో పడవపాటలు...ఇలా చెబుతూ పోతే అనేక రకాల్ని గుర్తించవచ్చు.

Proceedings of UGC (GDA) Sponsored Two day National Seminar

on

Human Rights Through the Ages - Challenges in the Present Scenario

24th - 25th of March 2017

Editor

P. Venkata Rami Reddy, M.A., M.Phil (Ph.D)

Associate Professor

Department of Economics

SKR & SKR Govt. College for Women (A)

Kadapa, Andhra Pradesh, INDIA

Sub Editor

Balagonda Gangadhar, M.A., M.Phil., M.B.A. (Ph.D)

Associate Professor

Department of History

SKR & SKR Govt. College for Women (A)

Kadapa, Andhra Pradesh, INDIA

Roshan Publications

Visakhapatnam

Andhra Pradesh

ISBN : 978 - 93 - 86251 - 48 - 0

S. No.	Title of the Paper	Author(s)	Page No.
1.	HUMAN RIGHTS - ROLE OF YOUTH	Dr. P. Subba Lakshumma	1-4
2.	Historical Perspective of Human Rights : A Overview	Prof. G. Sambasiva Reddy	5-13
3.	మానవ హక్కులు - తెలుగు మాధ్యమాలు	డా॥ ఎల్.విజయకృష్ణారెడ్డి	14-18
4.	CORRUPTION AS A VIOLATION OF INTERNATIONAL HUMANRIGHTS	P. Venkata Rami Reddy	19-24
5.	Role of Education in Promotion and Protection of Human Rights	Dr. B.R. Sailaja P. Venkata Rami Reddy	25-29
6.	Right to Equality in Education – Issues and Problems in the Present Global Scenario	Dr. T. Sudarsana Reddy	30-33
7.	WOMEN AND HUMAN RIGHTS	R. Venkateswarlu Dr. M. Ramakrishna Reddy	34-38
8.	HUMAN RIGHTS	T.V. Ravindra Reddy C. Syamala	39-40
9.	HUMAN RIGHTS VIOLATIONS IN NORTH EAST AND JAMMU & KASHMIR NEED TO REVISE THE ARMED FORCES (SPECIAL POWERS) ACT, 1958	V. Nagarathnamma S. Siva Krishna	41-48
10.	VIOLATION OF WOMEN HUMAN RIGHTS IN INDIA - A RESTROSPECT	B. Sailakshmi	49-54
11.	HUMAN RIGHTS IN TODAY'S GLOBAL SCENARIO	P.V. Rami Reddy N. Savitha Devi	55-58
12.	'When Equality is Denied Everything is Denied' -Rajni Krish	K. Venkata Ramana	59-61
13.	Social Rights Of The Children Flourishes The Childhood And Influences Their Future - A Review	Dr. D. Aruna Kumari Dr. P. Sachidevi Dr. K.V. Madhusudhan	62-64
14.	Human Rights in Indian Culture	I. Nageswara Reddy	65-71
15.	HUMAN RIGHTS OF CHILDREN IN INDIA	Dr. R. Neelaiah Dr. B. Vijay Kumar	72-76

మానవ హక్కులు – తెలుగు మాధ్యమాలు

డా॥ ఎల్.విజయకృష్ణారెడ్డి
అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్, విద్యార్థి సేవా విభాగం,
డా॥ బి.ఆర్.అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు

"నువ్వు చెప్పే వాటిలో ఒక్కమాటతో కూడా నేను ఏకీభవించలేకపోవచ్చు. కానీ ఆ మాట చెప్పే హక్కు నీకు ఉందనే విషయాన్ని సమర్థించడానికి నా ప్రాణాన్ని పణంగా పెట్టయినా సరే పోరాడుతాను"

– వోల్టేర్ (తత్వవేత్త)

మనం నాగరిక సమాజంలో ఉన్నాం. ప్రతి మనిషి ఆస్తి, అంతస్తు, హోదాలతో సంబంధంలేకుండా వ్యక్తిగా గౌరవంగా జీవించడానికి వీలుండాలి. సమాజం నాగరికమైనా... మనుషుల జీవన విధానంలో ఆధునికత, నాగరికత బాగా పెరిగినప్పటికీ... ఎన్నో వివక్షలు... వేధింపులు... అకృత్యాలు నిత్యకృత్యాలుగా కనిపిస్తున్నాయి. ఇది కాదనలేని సత్యం. మనిషి తనకుతాను ఎలాంటి అభద్రతాభావం లేకుండా గౌరవంగా జీవించేందుకు వీలు కల్పించేవే మానవహక్కులు అని స్థూలంగా అనుకోవచ్చు. హక్కులు పౌరులందరికీ సమానం. సాధారణంగా పౌరులకు లభించే హక్కులకు అనేక సందర్భాల్లో సామాజిక, రాజకీయ కారణాలవల్ల భంగంకలుగుతోంది. మనిషికి ప్రాథమిక అవసరాలైన కూడు, గూడు, వస్త్రం ఎంత ముఖ్యమో స్వేచ్ఛ, స్వాతంత్ర్యం కూడా అంతే ముఖ్యం.

చరిత్రను తరచి చూస్తే బాబిలోనియన్ రాజు హమ్మురాబి ఎప్పుడో క్రీస్తు పూర్వం 1780 (1792-1750)లోనే లిఖిత చట్టాలు తీసుకొచ్చారు. ప్రపంచంలో ఆయన చేసిన చట్టాలే తొలి లిఖిత చట్టాలుగా చరిత్రకెక్కాయి. నేరస్థులకు కఠిన శిక్షలు అమలు చేయడంతోపాటు దోషిగా (నేరస్థుడిగా) నిరూపితమయ్యే వరకు నిందితుడిగానే చూడాలనే అంశం కూడా పొందుపరిచారు. బలవంతుల నుంచి బలహీనులకు రక్షణ కల్పించడంతోపాటు వితంతువులకు, అనాథలకు అండగా ఉండేలా హమ్మురాబి చర్యలు తీసుకున్నారు. ఈ విషయాల్ని బట్టి ఆయన్ను మానవతావాదిగాను, మానవహక్కుల పరిరక్షణకు చర్యలు తీసుకున్న పాలకుడిగా భావించవచ్చు.

నేటి ఆధునిక సమాజంలో మాధ్యమాల పాత్ర విలక్షణమైంది. ప్రజాస్వామ్యం పరిఢవిల్లడానికి దోహదం చేసే మాధ్యమాలు పౌరుల హక్కులకు భంగం కలిగిన పలు సందర్భాల్లో బాధితుల గొంతుగా మారాయి. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా చూసినా.. భారతదేశంలోని సంగతుల్ని గమనించినా మానవహక్కుల్ని కాపాడ్డంకోసం మాధ్యమాలు చేస్తున్న కృషి వెలకట్టలేనిది. "మానవహక్కుల్ని కాపాడ్డంలో మాధ్యమాల పాత్రను విస్మరించలేం లేదా తక్కువ చేసి చూడలేం" అని ప్రెస్ కౌన్సిల్ మాజీ ఛైర్మన్ జస్టిస్ జి.ఎన్.రాయ్ ఒక సభలో అభిప్రాయపడ్డారు. ప్రజలకు సమాచారం అందించడంలో, సమాజ అభివృద్ధికి చోదకశక్తిగా నిలవడంలో అవసరాలు, పరిస్థితులను బట్టి ప్రజాభిప్రాయాన్ని కూడగట్టడంలో మాధ్యమాలది అందెవేసినచేయి. ఇన్ని విశేషలక్షణాలు కలిగిన మాధ్యమాల్ని ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాపాడే కావలికుక్కలు అంటున్నాం. కాలక్రమంలో మాధ్యమాల్లోనూ విలువలు, కట్టుబాట్లు దిగజారుతున్నాయనేది వాస్తవం. రాజకీయ, సామాజిక, వర్గ, వ్యాపార దృక్పథాలు మాధ్యమాల్లోకి చొచ్చుకొచ్చాయి. ఈ నేపథ్యంలో మానవహక్కుల పరిరక్షణకు మాధ్యమాలు ఏ విధంగా కృషి చేస్తున్నాయో రేఖామాత్రంగా పరిశీలించడమే ఈ పత్రం ఉద్దేశం.

సంఘజీవి అయిన మనిషి శాంతి, సుహృద్భావ, వివక్షరహిత వాతావరణంలో జీవించడానికి ఉపకరించేవే మానవ హక్కులు. మనిషి జాతి, వర్ణ, భాష, లింగ, కుల,

రాసాని షష్ట్యబ్ది ప్రత్యేక సంచిక

డా॥ వి.ఆర్. రాసాని సాహిత్య సమాలోచన

Dr. V.R. RĀSĀNI SĀHITHYA SAMĀLŌCHANA

సంపాదకులు: ఆచార్య నాగోలు కృష్ణారెడ్డి
డా॥ పి.సి. వెంకటేశ్వర్లు

ప్రచురణ : ఏప్రిల్–2017

ప్రతులు : 1000

ముఖచిత్రం : పినిశెట్టి

సర్వహక్కులు : సంపాదకులవి, డా॥ వి.ఆర్. రాసానివి

ప్రతులకు : డా॥ వి.ఆర్. రాసాని
16–2ఇ/17, బాలాజీ రెసిడెన్సీ
మునిరెడ్డి నగర్, తిరుపతి - 517 502
చరవాణి: 9848443610

ISBN- 978-81-924602-1-5

అన్ని విశాలాంధ్ర మరియు ప్రజాశక్తి పుస్తక కేంద్రాలు
డి.టి.పి. లేఅవుట్ డిజైన్- ఎం.లలిత-8801831948
ముద్రణ: విజయవాణి ప్రింటర్స్–చౌడేపల్లె–చిత్తూరు జిల్లా
వెల- రూ: 300/-

26. 'మెరవణి' కథలు-ప్రాదేశిక సాంస్కృతిక జీవన చిత్రణ
- డా॥ నాదెండ్ల శ్రీమన్నారాయణ - 160
27. రాసాని కథల్లో మానవ సంబంధాలు
- డా॥ డి. మల్లయ్య - 167
28. రాసాని వ్యంగ్యాత్మక రాజకీయ కథలు 'ముచ్చట్లు'
- డా॥ నెమిలేటి కిట్టన్న - 173
29. రాసాని 'మా వూరి కతలు' - వ్యక్తిత్వ వికాసం
- డా॥ సూరపరాజు వసంతకుమారి - 176
30. సీమ గ్రామీణ జీవితాలకు అద్దం పట్టిన మూడు కథలు
- డా॥ టి.డి. రాజన్న తగ్గి - 182
31. జనం వేష్టకు పరాకాష్ఠ రాసాని 'హెూమం' కథ
- జె.ఎస్. మూర్తి (విహారి) - 186
32. రాసాని కథలు-శిల్ప ప్రశంస
- డా॥ శింగుపురం నారాయణరావు,
- డా॥ టి.జి.ఆర్. ప్రసాద్ - 189
33. శ్రీకృష్ణదేవరాయ కథలు - చారిత్రక సాహిత్య నేపథ్యం
- డా॥ ఎల్. విజయకృష్ణారెడ్డి - 205
6. డా॥ వి.ఆర్. రాసాని నవలా సాహిత్యం
34. చరిత్రలో నిలచిపోయే అరుదైన నవల 'పరస'
-ఇతివృత్త నిర్వహణ - ప్రొ॥ ఎం. జయదేవ్ - 211
35. 'చీకటి ముదులు' - అణగారిన వారి జీవితాలు
- డా॥ గుమ్మా సాంబశివరావు - 217

శ్రీకృష్ణదేవరాయల కథలూ చారిత్రక సాహిత్య నేపథ్యం

డా॥ ఎల్. విజయకృష్ణారెడ్డి

ఒక దేశం, రాజ్యం అభివృద్ధికి సుస్థిర పరిపాలనా దోహదం చేస్తుంది. ఏ కాలంలోనైనా సత్వర న్యాయం, ప్రజారక్షణ, శాంతి, ఉపాధి, వనరుల అభివృద్ధి, వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛ ఉంటే ఆ పాలకుల్ని ప్రజలు ఆదరిస్తారు. శ్రీకృష్ణదేవరాయల కాలం ముగిసి నాలుగు శతాబ్దాలు గడిచిపోయాయి. అయినప్పటికీ ఆయన దార్శనికత నేటికీ అందరూ గుర్తిస్తూనే ఉన్నారు. ముఖ్యంగా సాహితీ సమరాంగణ సార్వభౌముడిగా తెలుగువారి గుండెల్లో నిలిచిపోయారు రాయలవారు. పరిపాలనలో ఆయన అనుసరించిన విధానాలు, చేపట్టిన కార్యక్రమాలు నేటి పాలకులకూ మార్గదర్శకాలే. సమాజాభివృద్ధి, ప్రజాసంక్షేమం, వ్యవసాయ ,నీటిపారుదల, వాణిజ్యం, విద్య, వైద్య రంగాలకు సంబంధించి ఆయన చేపట్టిన పనులు అనుసరణీయాలు. అదే సమయంలో ఆయన సాహిత్య, ఆధ్యాత్మిక అంశాలకూ అంతే ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు. ఒక రాజు ఆస్థానంలో ఉద్దండ పిండాలైన ఎనిమిది మంది మహాకవులు ఉండడాన్ని ఊహించలేం. కానీ శ్రీకృష్ణదేవరాయలు అష్టదిగ్గజాలకు ఆశ్రయం కల్పించడమే కాకుండా వారితో సమానంగా సాహితీ చర్చలు సాగించేవారు. ఆయన కాలంలో తెలుగు సాహిత్యానికి, తెలుగు మహాకవులకు మేరు సదృశ్యమైన గౌరవం ఉండడం కూడా స్వర్ణయుగం అనడానికి కారణమైందని ఆచార్య ఆర్వీఎస్ సుందరం చెప్పిన మాట గుర్తించుకోదగ్గది. అనువాద కావ్యాల దశనుంచి స్వతంత్రం కావ్యాలకు శ్రీకారం చుట్టింది రాయలకాలంలోనే. ఇంతటి ప్రాధాన్యమున్న రాజు ఆయన చుట్టూ ఉన్న వ్యక్తులు, ఘంఘటల నేపథ్యాన్ని వస్తువులుగా తీసుకుని డాక్టర్ వి.ఆర్.రాసాని అందించిన "శ్రీకృష్ణదేవరాయల కథలు' పుస్తకాన్ని రేఖామాత్రంగా సమీక్షిస్తూ చారిత్రక సాహిత్య నేపథ్యాన్ని స్పృశించడమే ఈ వ్యాసం లక్ష్యం.

"విశాల విజయనగర సామ్రాజ్యానికి చక్రవర్తి అయివుండీ, సాహిత్యచర్చల్లో సామాన్యుడైపోయి, తాను కావ్యాలు సృష్టించి, సాటి కవుల చేత ప్రబంధాలను రాయించి, వారికి గౌరవాలు, సన్మానాలు అందించి కనకాభిషేకాలు చేసి, గండపెండేరాలు తొడిగి సార్వభౌముడనిపించుకున్న రాజు చరిత్రలో ఎవరున్నారు? ఒక్క శ్రీకృష్ణదేవరాయలు తప్ప. ఒక వైపు రాజ్యపాలన, మరోవైపు సాహిత్య కళారాధన సమపాళ్లలో నిర్వహించిన

వాఙ్మయ వీక్షణి

(తెలుగు భాష, సంస్కృతి, సాహిత్య విమర్శ వ్యాసాలు)

ఆచార్య ఎన్. కృష్ణారెడ్డి

ఉద్యోగ విరమణ ప్రత్యేక సంచిక

సంపాదకులు

డా॥ ఎల్వీకే, డా॥ పి.సి. వెంకటేశ్వర్లు

ఫిబ్రవరి, 2021

వాఙ్మయ వీక్షణి

(తెలుగు భాష, సంస్కృతి, సాహిత్య విమర్శ వ్యాసాలు)

ఆచార్య ఎన్. కృష్ణారెడ్డి

ఉద్యోగ విరమణ ప్రత్యేక సంచిక

సంపాదకులు : డా॥ ఎల్వీకే, డా॥ పి.సి. వెంకటేశ్వర్లు

మొదటి ప్రచురణ : ఫిబ్రవరి, 2021

సర్వ హక్కులు : సంపాదకులవి

ప్రతులు : 500

ISBN: 978-81-924602-7-7

వెల : 150/-

ముద్రణ : సి.ఎన్. ప్రింటర్, తిరుపతి

16. కాళిదాసు కవిత్వం - సంస్కృతీ ప్రియత్వం 125-138
- డా॥ వి. పళని
17. ఓనమాల పుట్టుక - డా॥ వి. కృష్ణవేణి 139-142
18. చంద్రగిరికోట విశేషాలు - తెలుగు సాహిత్యంలో దాని జాడలు 143-153
- డా॥ రాజశేఖర్
19. ప్రాచ్యపరిశోధన సంస్థ ముద్రిత ఆముక్తమాల్యద 154-161
ద్వివిధ వ్యాఖ్యానాలు-సమీక్ష - వద్దమూడి యోగీశ్వరరావు
20. రాయలసీమ ఆధునిక తెలుగు సాహిత్యం - 162-166
గ్రామ స్వరూప స్వభావాలు- డా॥ ఎ.కె.వేణుగోపాల్ రెడ్డి
21. శాసనాల్లో నామపద నిర్మాణం - ఆచార్య శివుని రాజేశ్వరి 167-181
22. భారత సామాజిక విప్లవ యోధుడు 'మహాత్మాపూలే' 182-191
- ఆచార్య ఆర్. రాజేశ్వరమ్మ
23. తెలుగు శాసన భాష - కృత్తద్ధిత నిర్మాణం 167-181
- ఆచార్య గాలి రాధాకృష్ణ
24. సంస్కృత సాహిత్యం - చాకలి ప్రస్తావన 182-187
- డా॥ పి. దస్తగిరి
26. తెలుగు జానపదుల భాష మాండలికాలు 188-193
- డా॥ చిట్రాజు గోవిందరాజు
27. కార్గిల్ కథలు - దేశభక్తి 194-199
- ఆచార్య దేవిరెడ్డి విజయలక్ష్మి
28. అభ్యుదయ సాహిత్యం 200-205
- ఆచార్య రాచపాళెం చంద్రశేఖర రెడ్డి
29. పద్మశ్రీ కొలకలూరి ఇనాక్ 'కన్నీటి గొంతు' - సమీక్ష 206-207
- యస్.చంద్రయ్య
30. ఆధునిక తెలుగు కవిత్వం - సారావ్యతిరేక ఉద్యమం 208-212
- డా॥ పి.సి. వెంకటేశ్వర్లు
31. శాసన శోధకులు ఆచార్య నాగోలు 213-217
- డా॥ లేబాకు విజయకృష్ణారెడ్డి (ఎల్వీకే)